

## КОНЦЕПТ ТА КОНЦЕПТОСФЕРА В СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ЛІНГВІСТИЧНІЙ ПАРАДИГМІ

*Трофіменко Я. В.*

*(Сумський державний університет)*

*Науковий керівник - канд. філол. наук Жулавська О. О.*

Концепти - це кванти знання, які зорієнтовані саме на відображення онтології світу у зв'язку з потребами соціальної дійсності.

Концепт - інформаційна база мислення, певний концептуальний каркас свідомості, що уможлиблює подальший процес когнітивного опанування дійсності, він складає той поняттєвий фонд, в якому містяться ресурси для здійснення мисленнєво-мовленнєвої діяльності.

Дослідження концепту відбувається в кілька етапів. Перший етап – аналіз лексичного значення та внутрішньої форми слова, репрезентуючий концепт. Другий етап – виявлення синонімічного ряду лексеми. Третій етап – опис способів категоризації концепту в мовній картині світу. Четвертий етап - визначення способів концептуалізації як вторинного переосмислення відповідної лексеми, а також дослідження концептуальних метафор і метонімії. А от п'ятий етап – відрізняється тим, що досліджуються сценарії.

Концепт - є сукупним, а саме категоризуючим знанням про дійсність, про її елементи й перспективи, тобто концепт народжується як образ, але, в свою чергу, просуваючись шаблями абстракції, він поступово перетворюється з чуттєвого образу у власне розумовий. Вчені зазначають, що саме концепти утворюють інформаційну базу мислення, маючи певний концептуальний каркас свідомості, що уможлиблює їхній подальший процес когнітивного опанування дійсності.

Концептосфера - це одне з основних понять когнітивної лінгвістики. Концептосфера є сукупністю концептів, які існують у свідомості носіїв мови. Чим багатша культура, фольклор, література, наука, образотворче мистецтво, історичний досвід, та релігія нації, тим багатше концептосфера мови. Національна концептосфера складається з індивідуальних, групових, класових, національних та універсальних концептів, які передають загальнолюдські цінності.

Вся сукупність значень, що передається мовними знаками певної мови утворює семантичний простір цієї мови. Семантичний простір мови та концептосфера однорідні за своєю природою, вони є ментальними сутностями. Різниця між мовним значенням та концептом полягає в тому, що мовне значення закріплено за мовними знаками. Концепт, як елемент концептосфери не пов'язаний із певними мовними знаками. Він може бути виражений багатьма мовними знаками чи їх сукупністю, а може і не бути представленим у системі мови, а існувати на основі альтернативних знакових систем, а саме жести, міміка, музика чи живопис, скульптура чи танок, та ін. [1, 88 – 89].

Порівняння семантичних просторів різних мов дозволяє побачити загальнолюдські універсалії, що відображають бачення світу людьми, а також виявляє специфічне, національне, групове та індивідуальне в наборі концептів та їх структуризації.

1. Попова З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж : Истоки, 2003. – 191 с.